

Klarinet-Basklarinetdag

30 mei 2015, Splendor, Amsterdam

door Henk Jansen

Op 30 mei vond in het sympathieke oude badhuis, dat omgebouwd werd tot muziekcentrum Splendor, de tweede klarinet- en basklarinetdag plaats, als vervolg op de Blue Clarinet Day van 2014 (zie ook DK 91). Toen ik arriveerde, stond een meneer met een enorme koffer (inderdaad een contrabasklarinet!) al voor de deur te wachten. Dit was natuurlijk dé gelegenheid voor hem om aan de specialisten ter plekke advies te vragen en les te krijgen. Er was een gevarieerd programma samengesteld met originele workshops zoals 'spelen in het donker' van Raluca Baicu en het werken aan klank door te oefenen op een drone en op overblazen door Tobias Klein. Voor het hele programma verwijs ik graag naar www.bassclarinet.nl, waar het nog na te lezen valt. De kleine 'foyer' was de plek waar een kleine, doch selecte groep bedrijven zich presenteerde en waar midden op de dag een lezing was over het basis-materiaal van de klarinet: het hout.

Infomarkt

Op de markt waren Pomarico (mondstukken), RIETENwinkel.nl, Ton Kooiman met duimsteunen, instrumenten van Schwenk und Seggelke, een stand van Terpstra Muziek (met instrumenten van Buffet Crampon) en de tonnetjes van Hubb aanwezig, naast tijdschrift de Klarinet en een stand met fact-sheets en foto's van het hout van de klarinet. Ook waren de kersverse standaards van Gijs van Leeuwen (zie DK 98) aanwezig. Ze werden met veel belangstelling door de spelers beproefd en bekeken.

Houtlezing

In de lezing werden door Frida van der Veen en Henk Jansen achtergronden geboden bij de herkomst van het materiaal van veel klarinetten en basklarinetten: het uit Tanzania of Mozambique afkomstige m'pingohout van de *Dalbergia melanoxylon*. Natuurlijk kwam daarbij ook het alternatief aan bod: FSC-gecertificeerd hout uit Tanzania, dat voor een eerlijke prijs wordt gekapt en op een verantwoorde manier, die het voortbestaan van de lokale bossen als uitgangspunt heeft.

Er volgde een levendige discussie, waaraan onder andere Stephan Vermeersch (voorzitter van de ECA: European Clarinet Association), Alex Simu, Gijs van Leeuwen en Ton Kooiman hun bijdrage leverden. Dit zal ook zeker doorwerken in nieuwe acties.

Workshops

In de middag had ik de gelegenheid twee workshops te volgen. Eerst was ik met ruim twintig andere spelers te gast bij Alex Simu, die op zijn kenmerkende analytische wijze probeerde de diepere geheimen van 'wat is swing?' boven water te krijgen. Ritme, daar komt het op neer, zo begreep ik en net 'out of rhythm' spelen is iets wat ook heel lastig is om te oefenen met zijn twintigen... Met voorbeelden demonstreerde Alex hoe swing klinkt bij lage en steeds

1

2

3

hogere tempi. Hierna volgde een improvisatieworkshop met Tobias Klein, waarbij Oguz Büyükerberber als sparring partner ook aanwezig was. Na een wat aarzelend begin kwam deze workshop steeds beter op gang. Zeker omdat Tobias de groep in vier subgroepen verdeelde en dan daarbinnen bijvoorbeeld effecten liet doorgeven van speler op speler, zodat er echt geluisterd kon worden. De afsluitende improvisatie was erg fraai, met name in het einde waarin alles langzaam zachter werd en er goed naar elkaar geluisterd werd. We gingen erna in de kleine zaal nog even kort aan de slag met Buste van Paul Termos met 5 basklarinetten, waarna de maaltijden alweer voor de deur stonden.

Avondconcert

In het aansluitende avondconcert werd na de Balkanworkshop met Alex Simu en deelnemers, eerst het stuk Statistieken door een be-

4

5

6

ginningsgroep onder leiding van Michel Marang uitgevoerd, waarin met kleppen mocht worden gerammeld en nog veel meer dingen gedaan werden die iedere beginner eigenlijk wel kan. Daarna speelde ik mee in Buste van Paul Termos. De uitvoering verliep zeker niet vlekkeloos, maar het was wel erg leuk om dit met Fie Schouten, Stephan Vermeersch, Jacques Dubois en Wim van Dommen (van de Amsterdamse Tramharmonie) te mogen spelen! Een repeterend jaren '80 Haagse Schoolstuk met allerlei leuke wendingen en overgangen, waar nog veel meer uit te halen viel. Op een latere basklarinetdag wellicht? Accordeonvirtuoos Peter van Os was toevallig vrij, zodat we ons klezmerhart konden ophalen aan een spetterend optreden van hem met Michel Marang. Knisperende virtueuze klezmer met een verstillend mooi treurig stukje over de oorlog in het midden. SteinHolzGummiWasser van Tobias Klein is een erg leuk stuk, waarin naast Fie Schouten, slagwerker Bart de

Foto's: J.K. van Bijnen

1. Michel Marang met 'Statistieken'
2. Gijsbrecht Royé over de uitslag van compositiewedstrijd (rechts op de foto: Fie Schouten en Stephan Vermeersch)
3. Fie Schouten en Jacques Dubois
4. Lezing door Henk Jansen en Frida van der Veen
5. Balkanpresentatie met Alex Simu
6. Workshop boventonen door Tobias Klein

Vrees, die mede-initiatiefnemer is bij Splendor, aantrad. Met name het subtiele oosters aandoende deel, waarin hij achtereenvolgens een grote liggende trom, en dan een klokkenspel bespeelt waarvan twee tonen meteen gevolgd werden door een erg hoge zachte toon op de basklarinet, vond ik fascinerend. Ook straalde dit optreden veel speelplezier uit.

Het stuk Twist van Gerald Brophy (een Australische componist die erg veel voor Harry Sparnaay schreef) werd door de uit Maastricht gekomen contrabasklarinetist Jacques Dubois gebracht. Op het imposante palissander instrument dat ooit aan de nestor van de Nederlandse basklarinet toebehoorde. Hij (Harry dus) trad hier ooit mee op in het concertgebouw te Haarlem en zei toen: "Wanneer je dit apparaat neerzet op het podium en een buiging naar links en naar rechts maakt, dan stroomt het applaus eigenlijk al op je af" (op woorden van gelijke strekking, het was zo rond 1987, HJ).

Compositiewedstrijd

Op de eerder gedane vraag door Fie Schouten om nieuwe composities werd enthousiast gereageerd: maar liefst 58 nieuwe composities werden ingezonden, waaruit door een deskundige jury het stuk Epigrammi su Giotto van de Spanjaard Jose Carlos Villena werd verkozen. De jury bestond uit: Gijsbrecht Royé, Bart de Vrees, Harry Sparnaay, Fie Schouten en Stephan Vermeersch.

Het vijfdelige werk werd gespeeld door Fie Schouten (delen 1, 2, 3) en Stephan Vermeersch (4, 5). Inspiratie voor dit werk, dat verstillende lyrische muziek bood, ontleende de componist aan de schilder Giotto. Het werk wordt uitgegeven in een speciaal Basklarinetalbum (door uitgeverij Donemus), dat in juli 2015 zal uitkomen.

Een tiental van de andere ingezonden stukken zullen op het Basklarinetfestijn tijdens de zogeheten Gaudeamus Session op 17 januari 2016 in Utrecht worden uitgevoerd door Fie Schouten met Daphne Schrama en Ken Kunita.

Volgende (bas)klarinetdag

Conclusie: weer een erg sympathieke dag die door haar bonte verscheidenheid een inspirerende staalkaart biedt van wat je allemaal met klarinet en vooral basklarinet kunt. De dag krijgt een vervolg op 6 december 2015!

Meer lezen (en luisteren)

Op de site www.bassclarinet.nl staan een korte filmische impressie en foto's, ook is het volledige programma terug te lezen.

Op Radio 4 werd op 29 mei 2015 in het programma Podium aandacht aan dit evenement besteed in een gesprek van Dieuwertje Blok met Fie Schouten en Tobias Klein. Zij speelden daarbij ook 2 stukken. Terugluisteren: via ww.radio4.nl (zoek op: Basklarinetdag).